

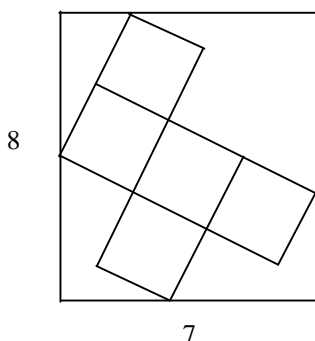
Általános geometria 1.

G1.1. Új-Zéland, Matematikai Olimpia, 1998, 1. kategória 3/5.

Az ABC derékszögű háromszög átfogójára kifelé megszerkesztjük az O középpontú BCDE négyzetet. Az AB és AC oldalak hossza m , ill. n . Határozzuk meg az AO szakasz hosszát!

G1.2. Észtország, 2001. október, őszi nyílt verseny, juniorok 1/5.

Egy 7×8 -as téglalapba 5 egybevágó négyzetet helyeztünk el az ábra szerint. Határozzuk meg a négyzetek oldalának hosszát.

G1.3. Horvátország, 2002, városi verseny, 10. évf. 1/4.

Az ABC derékszögű háromszög AB átfogójának felezőpontja K, M pedig a BC oldal azon pontja, amelyre $BM = 2MC$. Bizonyítsuk be, hogy $\angle MAB = \angle MKC$.

G1.4. Bulgária, 2001. március

Az egységnyi oldalú ABCD négyzet BC és CD oldalain az M és N pontok úgy helyezkednek el, hogy a MCN háromszög kerülete 2 egységnyi. Határozzuk meg az MAN szöveget.

G1.5. Ázsiai Matematikai Olimpia, 2000. március, 3/5.

Az ABC háromszög A csúcsából húzott súlyvonal és szögfelező a BC oldalt az M, ill. N pontban metszi. Az N pontból húzzunk merőlegest NA-ra, ez az MA egyenest Q-ban, az AB oldalt P-ben metszi; végül az AB-re P-ben merőlegest állítunk, ez az AN egyenest O-ban metszi. Bizonyítsuk be, hogy QO és BC merőlegesek.

Általános geometria 2.

G2.1. Észtország, 2002. február, tavaszi nyílt verseny, szeniorok 3/5.

Az ABCD rombuszban $\angle DAB = 60^\circ$. Vegyük fel a K és L pontokat az AD, ill. a DC oldalon, valamint az M pontot az AC átlón úgy, hogy KDLM paralelogramma legyen. Bizonyítsuk be, hogy a BKL háromszög szabályos.

G2.2. Kanada, 1996, olimpiai előkészítő (levelező)

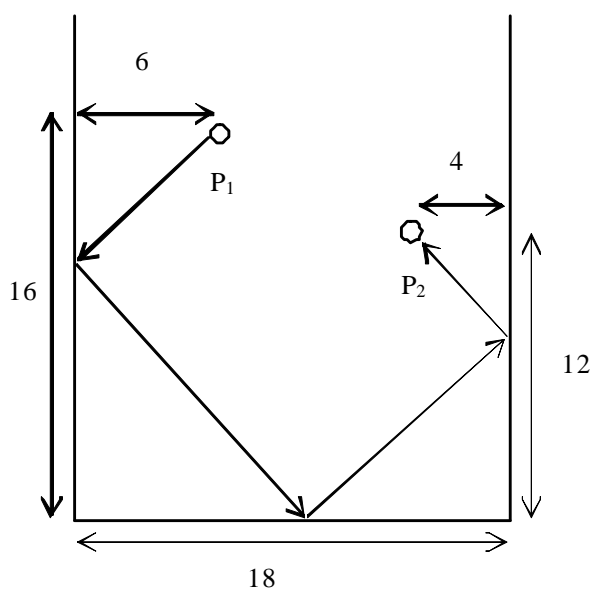
Az ABC háromszögben P olyan belső pont, amelyre $\angle PAC = 10^\circ$, $\angle PCA = 20^\circ$, $\angle PAB = 30^\circ$ és $\angle ABC = 40^\circ$. Határozzuk meg a $\angle BPC$ -et.

G2.3. Szlovénia, Matematikai Olimpia, 2002, döntő, 9. évf. 3/4.

Az ABCD trapéz AB alapjának felezőpontja M. E az AC átló belső pontja, BC és ME metszéspontja F, FD és AB metszéspontja G, DE és AB metszéspontja H. Bizonyítsuk be, hogy M a GH szakasz felezőpontja.

G2.4. Belgium, Matematikai Olimpia, 1998, döntő, 4/4.

Az ábrán egy billiárdasztal három oldalát láthatjuk. A fehér golyó a P_1 , a piros a P_2 pozícióban van, a mértékegység dm. A fehér golyóval az asztal mindhárom oldalának érintése után kell eltalálni a pirosat. Határozzuk meg a fehér golyó minimális hosszúságú útját.

G2.5. Horvátország, 2002, területi verseny, 9. évf. 3/4.

Az egységnégyzet belsejében rajzoljuk meg azokat az egyenlő szárú háromszögeket, melyek alapja a négyzet oldala, a szárak által meghatározott csúcsa pedig a szemközttes négyzetoldal felezőpontja. Határozzuk meg a négy háromszög által meghatározott nyolcszög területét.

Háromszög-geometria 1.

G3.1. Sharp-verseny, 2001. január

Az ABCD téglalap CD oldalának felezőpontja M, B-ből az AH szakaszra bocsátott merőleges talppontja H. Bizonyítsuk be, hogy a BHC háromszög egyenlő szárú.

G3.2. Spanyolország, Matematikai Olimpia, 2002, 1. forduló 2/8.

Az ABC háromszögben az A csúcsból húzott belső szögfelező a szemköztes oldalt T-ben, a BM súlyvonalat D-ben metszi. Határozzuk meg az a és c oldalak hosszát, ha $BT = 572$, $BD = 200$ és $DM = 350$.

G3.3. Macedónia, 2002, 2. forduló, 11. évf. 1/4.

Az ABC háromszögben $A\angle = \frac{\pi}{7}$, $B\angle = \frac{2\pi}{7}$, $C\angle = \frac{4\pi}{7}$, $AB = c$, $BC = a$ és $CA = b$.

Bizonyítsuk be, hogy $\frac{1}{a} = \frac{1}{b} + \frac{1}{c}$.

G3.4. Bulgária, Matematikai Olimpia, 1997

Az ABC háromszög B és C csúcsából húzott belső szögfelezők a szemköztes oldalakat M, ill. N pontban metszik. Az MN szakasz N-n túli meghosszabbítása és a háromszög köré írt kör metszéspontja D. Bizonyítsuk be, hogy $\frac{1}{BD} = \frac{1}{AD} + \frac{1}{CD}$.

G3.5. Kanada, 1996, olimpiai előkészítő (levelező)

Az ABC háromszög magasságpontja M, körülírt körének középpontja O. Tükrözzük M-et O-ra, kapjuk az N pontot. Bizonyítsuk be, hogy az NAB, NBC és NCA háromszögekben ugyanakkora az oldalak négyzetösszege.

Háromszög-geometria 2.

G4.1. Brazília, Matematikai Olimpia, 2001, 2. forduló, 3. kategória 2/6.

Az ABC háromszögben az A csúcsból kiinduló magasság és súlyvonal a $BAC\angle$ -et három egyenlő részre osztja. Határozzuk meg az ABC háromszög szögeit!

G4.2. Litvánia, 1997

Az ABC háromszög AC és BC oldalán úgy vesszük fel az N és M pontokat, hogy $\frac{AN}{CN} = 3$ és $\frac{BM}{CM} = 2$ legyen. Határozzuk meg az $\frac{AO}{MO}$ arányt, ha az AM és BN szakaszok metszéspontja O.

G4.3. Észtország, 2002, olimpiai válogatóverseny, 1. nap 2/3.

Tekintsük a KL_1L_2 egyenlőszárú háromszöget, melyben $|KL_1| = |KL_2|$, és KA , L_1B_1 , L_2B_2 legyenek a belső szögfelezők. Bizonyítsuk be, hogy $\cos B_1AB_2 < \frac{3}{5}$.

G4.4. Brit Matematikai Olimpia, 1997

Az ABC hegyesszögű háromszögben a CF magasság és a BM súlyvonal egyenlőek (F, ill. M az AB, ill. AC oldalon vannak). Bizonyítsuk be, hogy ha $\angle MBC = \angle FCA$, akkor az ABC háromszög szabályos.

G4.5. Ausztrália, Matematikai Olimpia

Az ABC háromszög A, B és C csúcsán átmenő, közös pontra illeszkedő egyenesek a szemközti oldalakat rendre a K, L, M pontokban metszik. Az M ponton átmenő, KL-lel párhuzamos egyenes BC-t V-ben és AK-t W-ben metszi. Bizonyítsuk be, hogy $VM = MW$.

Háromszög-geometria 3.

G5.1. Spanyolország, Matematikai Olimpia, 2002, 1. forduló 6/8.

Az ABC hegyesszögű háromszögben AH, AD és AM rendre az A csúcsból húzható magasság, szögfelező és súlyvonal. Az AB, AC és MD szakaszok hossza 11, 8 és 1. Határozzuk meg a DH szakasz hosszát!

G5.2. Macedónia, 2002, 1. forduló, 10. évf.

Az ABC háromszögben a beírt és körülírt körök középpontjai az AB oldalra szimmetrikusan helyezkednek el. Határozzuk meg a háromszög szögeit!

G5.3. Horvátország, országos verseny, 2002, 10. évf. 3/4.

Két háromszög megfelelő oldalai a, b, c , illetve a', b', c' . Bizonyítsuk be, hogy ha $\alpha + \alpha' = \pi$ és $\beta = \beta'$, akkor $aa' = bb' + cc'$.

G5.4. Észtország, 2002. február, tavaszi nyílt verseny, juniorok 3/5.

Az ABC háromszögben $AB = AC$, $\angle BAC = \alpha$. Legyen $P \neq B$ az AB szakasz és Q az A csúcsból húzott magasság olyan pontja, amelyre $PQ = QC$. Határozzuk meg a $\angle QPC$ -et.

G5.5. Kanada, 1996, olimpiai előkészítő (levelező)

Az ABC háromszög A csúcsból húzott magassága a BC oldalt D-ben metszi. Egy BC-t D-ben érintő kör az AB-t M és N, az AC-t P és Q pontokban metszi. Bizonyítsuk be, hogy

$$\frac{AM + AN}{AC} = \frac{AP + AQ}{AB}.$$

Háromszög-geometria 4.

G6.1. Brit Matematikai Olimpia, 1998, 1. forduló 5/5.

Az ABC háromszög AB oldalának felezőpontja D, a BC oldal C-hez közelebbi harmadolópontja pedig E. Határozzuk meg a $\angle BAC$ -et, ha $\angle ADC = \angle BAE$.

G6.2. Görögország, 2002. április, döntő, juniorok 3/4.

Az ABC háromszögben $AB \neq AC$, $\angle A = 60^\circ$ és AD az $\angle A$ szögfelezője. Az AD-re A-ban emelt merőleges e egyenes BC meghosszabbítását E-ben metszi úgy, hogy $BE = AB + AC$. Határozzuk meg $\angle B$ és $\angle C$ értékét az ABC háromszögben.

G6.3. Horvátország, 2002, országos verseny, 11. évf. 1/4.

Adottak az ABC háromszög $\angle BAC = \alpha$ és $\angle CBA = \beta$ hegyesszögei. A háromszög AC és BC oldalaira mint alapokra kifelé megszerkesztjük az ACD és BCE egyenlő szárú háromszögeket úgy, hogy $\angle ADC = \beta$ és $\angle BEC = \alpha$ legyen. Az ABC háromszög köré írt kör középpontját jelölje O. Bizonyítsuk be, hogy $DO + EO$ akkor és csak akkor egyenlő az ABC háromszög területével, ha $\angle ACB$ derékszög.

G6.4. Dél-Afrika, 2001. április, Rhodes-verseny, 1. forduló (idő: 4.5 óra) 2/3.

Az ABC háromszögben $\angle A > 90^\circ$. Vegyük fel a BC oldalon a különböző P és Q pontot úgy, hogy $\angle BAP = \angle PAQ$ és $BP \cdot CQ = BC \cdot PQ$ teljesüljön. Számítsuk ki a $\angle PAC$ szöget!

G6.5. Monthly, 1999

Az ABC háromszögben $\angle A = 30^\circ$. Legyen K és I a háromszög köré, ill. beírható körének középpontja, D és E pedig a BA, ill. CA oldal olyan pontja, amelyre $BD = CE = BC$. Mutassuk meg, hogy KI és DE egyenlőek és merőlegesek.

Háromszög-geometria 5.

G7.1. Litvánia, Matematikai Olimpia, 1998

Egy nem-egyenlőszárú háromszögben a szögfelező felezi a súlyvonal és magasság szögét. Bizonyítsuk be, hogy a háromszög derékszögű.

G7.2. Észtország, 1996

Legyen a, b, c egy háromszög három oldala, α, β, γ a megfelelő szögei, r a beírt körének sugara. Bizonyítsuk be, hogy $a \cdot \sin \alpha + b \cdot \sin \beta + c \cdot \sin \gamma \geq 9r$.

G7.3. Szlovénia, Matematikai Olimpia, 2002, döntő, 12. évf. 3/4.

A hegyesszögű ABC háromszög BC oldalhoz tartozó magasságának talppontja A' . Az AA' átmérőjű kör az AB és AC oldalakat rendre az A és D, ill. A és E pontokban metszi. Bizonyítsuk be, hogy az ABC háromszög körülírt körének középpontja rajta van az ADE háromszög DE oldalhoz tartozó magasságvonalán.

G7.4. Németország, 1999, országos verseny, 1. forduló

A síkban adott AC szakasz belső pontja B. Rajzoljuk meg az óramutató járásával ellentétes körüljárási irányban az ABS_1, BCS_2 és CAS_3 egyenlő szárú háromszögeket úgy, hogy alapon fekvő szögeik 30° -osak legyenek. Bizonyítsuk be, hogy az $S_3S_2S_1$ háromszög szabályos.

G7.5. Irán, Matematikai Olimpia, 2002, 1. forduló 2/6. (idő: 2x4 óra)

Az ABC hegyesszögű háromszög oldalaira kifelé megszerkesztettük az $A'BC$, $B'AC$, $C'AB$ háromszögeket úgy, hogy $A'BC\angle = B'AC\angle = C'BA\angle = 30^\circ$, $A'CB\angle = B'CA\angle = C'AB\angle = 60^\circ$ legyen. Mutassuk meg, hogy ha N a BC szakasz felezőpontja, akkor $B'N$ merőleges $A'C'$ -re.

Illeszkedési feladatok 1.

G8.1. Dél-Afrika, 2000. december, Stellenbosch-verseny, 4. forduló (idő: 3.5 óra) 4/7.

Az ABC háromszögben az AD , BE és CF transzverzálisok O -ban metszik egymást. Határozzuk meg FO értékét, ha $AO = 23$, $BO = 24$, $CO = 29$, $DO = 7$ és $EO = 8$.

G8.2. Szlovénia, Matematikai Olimpia, 1998, döntő, 11. évf. 3/4.

Az ABCD téglalap oldalaira $|AB| > |AD|$. A B középpontú, $|AB|$ sugarú kör a DC egyenest az E és F pontokban metszi.

- Bizonyítsuk be, hogy az EBF háromszög köré írt kör érinti az AD átmérőjű kört.
- Ha a két kör érintési pontját G -vel jelöljük, bizonyítsuk be, hogy D , G és B egy egyenesen vannak.

G8.3. Cseh és Szlovák Matematikai Olimpia, 2001. december, 1. forduló

Az ABC háromszög beírt körének középpontja I . Bocsássunk a C csúcsból merőlegeseket a BAC és ABC szögek belső szögfelezőire, a két talppont legyen P és Q . Mutassuk meg, hogy PQ és AB párhuzamos!

G8.4. Ausztria, Matematikai Olimpia, 2002. június, döntő, 1. forduló 3/3.

Az ABCD és AEFG hasonló húrnégyszögek, melyek csúcsait az óramutató járásával ellentétes irányban betűztük. A két négyszög köré írt köre az A ponton kívül másodszor P -ben metszi egymást. Mutassuk meg, hogy P rajta van a BE egyenesen.

G8.5. Hong Kong (Kína), Matematikai Olimpia, 1999, 1/4.

A PQRS húrnégyszögben $PSR\angle = 90^\circ$. Legyen a Q pontból a PR , ill. PS szakaszokra (esetleg a szakaszok meghosszabbítására) bocsátott merőlegesek talppontja H , ill. K . Mutassuk meg, hogy HK felezi a QS szakaszt.

Illeszkedési feladatok 2. - Három egyenes egy ponton

G9.1. Horvátország, 2002, területi verseny, 11. évf. 1/4.

Adott az ABCD négyzet és a P pont. Bizonyítsuk be, hogy ha a B , C , D , A csúcsokból rendre merőlegeseket bocsátunk az AP , BP , CP és DP egyenesekre, ezek a merőlegesek egy ponton mennek át.

G9.2. Dél-Afrika, Stellenbosch-verseny, 2000. december, 5. forduló (idő: 4 óra) 1/3.

Az ABC háromszög beírt köre a BC , CA és AB oldalakat rendre a D , E , F pontokban érinti. A BC , CA és AB oldalak felezőpontjait jelöljük A' , B' és C' -vel. A P , Q és R pontokat úgy

választjuk az EF, FD és DE egyeneseken, hogy $A'P \perp EF$, $B'Q \perp FD$ és $C'R \perp DE$ teljesüljön. Bizonyítsuk be, hogy $A'P$, $B'Q$ és $C'R$ egy ponton mennek át.

G9.3. Új-Zéland, 1990

A PQR hegyesszögű háromszögben $Q\angle = 60^\circ$. Bizonyítsuk be, hogy a P és R csúcsokból húzott magasságvonalak egyik szögfelezője átmegy a körülírt kör középpontján.

G9.4. Észtország, 1998, döntő

Az ABC háromszög BC, CA és AB oldalainak felezőpontjai A_1 , B_1 és C_1 , az A_2 , B_2 és C_2 pontok pedig rendre a B_1C_1 , C_1A_1 és A_1B_1 szakaszok felezőpontjai. A B_1AC_1 , C_1BA_1 és A_1CB_1 háromszögek beírt köreinek középpontjai A_3 , B_3 és C_3 . Bizonyítsuk be, hogy az A_2A_3 , B_2B_3 és C_2C_3 egyenesek egy ponton mennek át.

G9.5. Brazília, Matematikai Olimpia, 2001, 2. nap 2/3.

A konvex négyszögben az oldalak felezőpontjából bocsássunk merőlegest a szemköztes oldalra. Bizonyítsuk be, hogy a négy merőleges akkor és csak akkor megy át egy ponton, ha a négyszög húrnégyszög.

Illeszkedési feladatok 3. – Három pont egy egyenesen

G10.1. Észtország, 1999, nyílt verseny (11. és 12. évf.)

Az ABC háromszög BC oldalán úgy vesszük fel a D belső pontot, hogy az ACB és ADB szögek szögfelezői az AB oldalon metszik egymást. D tükörképe AB-re legyen D'. Bizonyítsuk be, hogy a C, A és D' pontok egy egyenesen vannak.

G10.2. Cseh és Szlovák Matematikai Olimpia, 2002. január, 2. forduló

A k körbe írt ABCD húrnégyszög BD átlója a körben nem átmérő. Mutassuk meg, hogy a k körhöz a B és D pontokban húzott érintők metszéspontja akkor és csak akkor esik az AC egyenesre, ha $AB \cdot CD = AD \cdot BC$.

G10.3. Balkáni Matematikai Olimpia, 2002, juniorok 2/4.

A különböző sugarú k_1 és k_2 körök az A és B pontban metszik egymást. Tükrözzük a B pontot a körök O_1 és O_2 középpontjaira, így kapjuk a B_1 és B_2 pontokat, s legyen M a B_1B_2 szakasz felezőpontja. Vegyük fel az M_1 és M_2 pontot rendre a k_1 , ill. k_2 körön úgy, hogy az AB_1M_1 és ABM_2 ívekhez tartozó, 180° -ál kisebb középponti szögek egyenlőek legyenek. Mutassuk meg, hogy $MM_1B\angle = MM_2B\angle$.

G10.4. Görögország, 2001, olimpiai válogatóverseny 3/4.

Az ABC hegyesszögű háromszög köré írt körének középpontja O. Legyen a háromszög AC és BC oldalának egy-egy belső pontja M és N, az MN szakasz felezőpontja K. A CAN és BCM háromszögek köré írt körök másodszor D-ben metszik egymást. Bizonyítsuk be, hogy C, D és O akkor és csak akkor esik egy egyenesbe, ha az AB szakasz felezőmerőlegese áthalad K-n.

G10.5. Irán, Matematikai Olimpia, 2002, 2. forduló 2/6. (idő: 2x4 óra)

A k kör átmérője AB , az A és B pontba húzott érintőket jelöljük l_a és l_b -vel. A k kör tetszőleges pontja C . BC l_a -t K -ban, a CA l_b -t H -ban metszi. Legyen M a CAB ív felezőpontja, S a HM egyenes és k kör másik metszéspontja, T pedig l_b és a k körhöz az M pontban húzott érintő metszéspontja. Bizonyítsuk be, hogy S , T , K egy egyenesre esik.

Illeszkedési feladatok 4.

G11.1. Dél-Afrika, 2001. július, Potchefstroom-verseny, 5. forduló (idő: 4.5 óra) 1/4.

Az ABC hegyesszögű háromszög magasságai AA' , BB' , CC' , magasságpontja H . Az AA' , BB' , CC' szakaszok belső pontjai rendre A_1 , B_1 , C_1 , melyekre $T(ABC_1) + T(BCA_1) + T(CAB_1) = T(ABC)$. (Itt $T(ABC)$ az ABC háromszög területét jelenti.) Bizonyítsuk be, hogy H az $A_1B_1C_1$ háromszög körülírt körén van.

G11.2. Románia, 1996, olimpiai válogatóverseny, 2. forduló

Adott egy AB átmérőjű O középpontú félkör. Az AB egyenes B -n túli meghosszabbításán felvett M pontból húzott szelő a félkört C és D pontokban metszi ($|CM| < |DM|$). Az AOD és BOC háromszögek köré írt körök az O és K pontokban metszik egymást. Bizonyítsuk be, hogy OK és KM merőlegesek.

G11.3. Brit Matematikai Olimpia, 1998, 2. forduló 2/4.

Az ABC háromszögben $BAC > BCA$. A háromszög belsejében vegyük fel a P pontot úgy, hogy $PAC > BCA$, s a háromszögön kívül a Q pontot úgy, hogy $PQ \parallel AB$ és $BQ \parallel AC$. Legyen R a BC oldal olyan pontja, amelyet AP elválaszt Q -tól, s amelyre $PRQ = BCA$. Bizonyítsuk be, hogy az ABC háromszög és a PQR háromszög körülírt körei érintik egymást.

G11.4. Írország, Matematikai Olimpia, 1999, 1. nap (idő: 3 óra) 3/5.

Felvettük az ABC háromszög BC , CA , AB oldalán rendre a D , E , F pontokat úgy, hogy AD magasságvonal, BE szögfelező és CF súlyvonal. Bizonyítsuk be, hogy AD , BE és CF akkor és csak akkor mennek át egy ponton, ha $a^2(a - c) = (b^2 - c^2)(a + c)$, ahol $a = BC$, $b = AC$, $c = AB$ a háromszög oldalai.

G11.5. Irán, Matematikai Olimpia, 2002, 3. forduló 3/6. (idő: 2x4 óra)

Az ABC háromszög beírt köre a BC oldalt A' -ben érinti. Az AA' a beírt kört P -ben metszi, hasonlóan CP , BP a beírt kört N , M pontokban metszi. Mutassuk meg, hogy AA' , BN , CM egy ponton mennek át.

Körgeometria 1.

G12.1. Litvánia, 2001. október

Egy húrtrapéz párhuzamos oldalai 4 és 16 egység hosszúak, s tudjuk, hogy a trapézba kör írható. Határozzuk meg a körök sugarát!

G12.2. Új-Zéland, Matematikai Olimpia, 1998, 2. kategória

Az egymást M és N pontokban metsző k_1 és k_2 körök sugara r_1 , ill. r_2 . Az M ponthoz közelebbi közös érintő A_1 és A_2 pontokban érinti a két kört. Bizonyítsuk be, hogy az A_1MA_2 háromszög köré írt kör sugara független az A_1A_2 szakasz hosszától, és egyenlő $\sqrt{r_1r_2}$ -vel.

G12.3. Szlovénia, Matematikai Olimpia, 1998, döntő, 10. évf. 3/4.

Az O középpontú K körön kívül lévő A pontból meghúzzuk az AO egyenest, amely B-ben és C-ben metszi a kört. Az A-ból húzott érintő D-ben érinti a kört. A BD szakasz D-n túli meghosszabbításán felvesszünk egy tetszőleges E pontot. A DCE háromszög köré írt kör az AB egyenest másodszor F-ben, az AD egyenest másodszor G-ben metszi. Bizonyítsuk be, hogy BD és FG párhuzamosak.

G12.4. Pán-Afrikai Matematikai Olimpia, 2001. július, 2. nap (idő: 4.5 óra) 3/3.

Az AB átmérőjű, O középpontú S_1 félkörbe P középpontú C_1 érintőkört rajzolunk, mely AB-t O-ban érinti. Az S_2 félkör érinti S_1 -et és C_1 -et, s Q középpontja rajta van AB-n; végül az R középpontú C_2 kör belülről érinti S_1 -et és kívülről S_2 -t és C_1 -et. Bizonyítsuk be, hogy OPRQ téglalap.

G12.5. Dél-Afrika, 2000. december, Stellenbosch-verseny, 3. forduló (idő: 3.5 óra) 6/7.

Szerkesszük meg az ABCD konvex négyszögben az E pontot úgy, hogy az ABE és CDE háromszögek hasonlóak legyenek.

Körgeometria 2.

G13.1. Olaszország, Matematikai Olimpia, 2002. május, 3/6.

Legyen A és B két pont, e pedig adott egyenes a síkon. Az AB szakasz felezőpontja M, A és B merőleges vetületei az e egyenesen R és S. Tegyük fel, hogy A, M és R nem esik egy egyenesbe, s bizonyítsuk be, hogy az AMR és BSM háromszögek köré írt körök sugarai egyenlők.

G13.2. Balkáni Matematikai Olimpia, 2002, juniorok 1/4.

Az ABC egyenlő szárú háromszögben $AC = BC$. A háromszög köré írt körének C-t nem tartalmazó AB ívén vegyük fel a P pontot. Bizonyítsuk be, hogy ha D a C-ből PB-re bocsátott merőleges talppontja, akkor $PA + PB = 2PD$.

G13.3. Brit Matematikai Olimpia, 2000, 2. forduló

A k_1 és k_2 metsző körök közös érintője k_1 -et P-ben, k_2 -t Q-ban érinti. A két kör PQ-hoz közelebbi metszéspontja N, a távolabbi metszéspontja M. PN k_2 -t másodszor R-ben metszi. Bizonyítsuk be, hogy MQ a $\angle PMR$ szögfelezője.

G13.4. Észtország, 2002, olimpiai válogatóverseny, 2. nap 1/3.

Az ABCD húrnégyszögben $\angle ACB = 2\angle CAD$ és $\angle ACD = 2\angle BAC$. Bizonyítsuk be, hogy $CA = CB + CD$.

G13.5. Dél-Afrika, 1999. július, Potchefstroom-verseny, 4. forduló (idő: 4.5 óra) 1/3.

Az ABC háromszög beírt köre az AB és AC oldalakat rendre a P, ill. Q pontban érinti. A kör középpontján átmenő, BC-vel párhuzamos egyenes AB-t K-ban, AC-t L-ben metszi. A KQ és LP egyenesek metszéspontját jelöljük S-sel, s legyen SN a KLS háromszög magassága. Mutassuk meg, hogy $\angle PNS = \angle QNS$.

Körgeometria 3.

G14.1. Új-Zéland, 1992

Két kör közös külső érintője 26, közös belső érintője 22 egység hosszú. Határozzuk meg a két kör sugarának szorzatát! (A két belső érintő a két kör között metszi egymást.)

G14.2. Brit Matematikai Olimpia, 2000, 2. forduló

A k_1 és k_2 metsző körök közös érintője k_1 -et P-ben, k_2 -t Q-ban érinti. A két kör PQ-hoz közelebbi metszéspontja N, a távolabbi metszéspont M. Bizonyítsuk be, hogy az MNP és MNQ háromszögek területe egyenlő.

G14.3. Litvánia, 2001. október

Az ABC háromszög AB oldalának felezőpontja M, a körülírt kör középpontja O, és $\angle COM = 90^\circ$. Bizonyítsuk be, hogy $|\angle ABC - \angle BAC| = 90^\circ$.

G14.4. Dél-Afrika, 2001. július, Potchefstroom-verseny, 2. forduló (idő: 4.5 óra) 2/4.

Az ABCD húrnégyszög oldalai a, b, c, d, köré írt körének sugara R, területe T. Bizonyítsuk be, hogy $R^2 = \frac{(ab+cd)(ac+bd)(ad+bc)}{16T^2}$, s vezessük le, hogy $R \geq \frac{(abcd)^{\frac{3}{4}}}{\sqrt{2}T}$.

G14.5. Irán, Matematikai Olimpia, 2002, 2. forduló 5/6. (idő: 2x4 óra)

Vegyük fel az ABC háromszög BC oldalán az M, N pontokat úgy, hogy $BM = CN$ teljesüljön (az M pont B és N között helyezkedik el); valamint az AN, ill. AM szakaszokon a P, ill. Q pontokat úgy, hogy $\angle PMC = \angle MAB$ és $\angle QNB = \angle NAC$ legyen. Bizonyítsuk be, hogy $\angle QBC = \angle PCB$.

Körgeometria 4.

G15.1. Litvánia, 2001. október

Az R sugarú kör 60° -os középponti szögéhez tartozó húrja két részre osztja a kört. Határozzuk meg a kisebbik körcikkbe beírható négyzet oldalát!

G15.2. Brit Matematikai Olimpia, 2001. december, 1. forduló (idő: 3.5 óra) 2/5.

Az ABCD húrnégyszög AC és BD átlója Q-ban metszi egymást. Az AD egyenes A-n túli és a BC egyenes C-n túli meghosszabbításainak metszéspontja P. Bizonyítsuk be, hogy ha $CD = CP = DQ$, akkor $\angle CAD = 60^\circ$.

G15.3. Új-Zéland, 1990

Az ABCD négyzet belsejében felvett M pontra $\angle MAC = \angle MCD = x$. Határozzuk meg az $\angle ABM$ -et.

G15.4. Szlovénia, Matematikai Olimpia, 1998, döntő, 12. évf. 3/4.

Az ABC derékszögű háromszög BC átfogójához tartozó magasságának talppontja D. Az ABD és ADC háromszögek beírt köreinek középpontján átmenő egyenes az ABC háromszög befogóit az E és F pontokban metszi. Bizonyítsuk be, hogy a DEF háromszög körülírt körének középpontja A.

G15.5. Dél-Afrika, 1999. április, Rhodes-verseny, 4. forduló (idő: 4.5 óra) 2/3.

Az ABCD húrnégyszög AB oldalán felvett O középponttal olyan félkört rajzolunk, amely érinti a négyszög másik három oldalát. Bizonyítsuk be, hogy $AD + BC = AB$.

Körgeometria 5.

G16.1. Litvánia, 1997

Egy trapézba, melynek párhuzamos oldalai 16 és 6 egység hosszúak, kör írható. Lehet-e ennek a körnek a sugara 10 egység?

G16.2. Ázsiai Matematikai Olimpia, 1999. március, 4/5. (4 óra)

A k_1 és k_2 körök a P és Q pontokban metszik egymást. A két kör P felőli közös érintője k_1 -et A-ban és k_2 -t B-ben érinti. A k_1 körhöz P-ben húzott érintő k_2 -t a P-től különböző C pontban metszi, AP meghosszabbítása pedig R-ben metszi BC-t. Bizonyítsuk be, hogy a PQR háromszög körülírt körének BP és BR érintője.

G16.3. Észtország, 1996

Legyen H az ABC tompaszögű háromszög magasságpontja, A_1, B_1, C_1 pedig tetszőleges pontok a BC, AC, AB oldalakon. Bizonyítsuk be, hogy a H pontból az AA_1, BB_1, CC_1 átmérőjű körökhöz húzott érintők egyenlőek.

G16.4. Bulgária, 2001. március

Az ABCD konvex négyszögben $OA = \frac{OB \cdot OD}{OC + OD}$, ahol O a négyszög átlóinak metszéspontja.

Az ABC háromszög köré írt kör a BD egyenest a Q pontban metszi. Bizonyítsuk be, hogy CQ a $\angle DCA$ szögfelezője.

G16.5. Dél-Afrika, 1999. július, Potchefstroom-verseny, 3. forduló (idő: 4.5 óra) 1/3.

Az ABC háromszög belsejében M és N olyan pontok, amelyekre $\angle MAB = \angle NAC$ és $\angle MBA = \angle NBC$. Bizonyítsuk be, hogy $\frac{AM \cdot AN}{AB \cdot AC} + \frac{BM \cdot BN}{BA \cdot BC} + \frac{CM \cdot CN}{CA \cdot CB} = 1$.

Körgeometria 6.

G17.1. Oroszország, Matematikai Olimpia, 2002, 4. (körzeti) forduló, 9. évf. 3/8.

Az ABC egyenlő szárú háromszög ($AB = BC$) körülírt körének középpontja O. A BO szakasz egy M pontját tükrözve az AB oldal D felezőpontjára kapjuk M'-t. Legyen AB és OM' metszéspontja K, a BC szakasz L pontjára pedig $\angle CLO = \angle BLM$ teljesül. Mutassuk meg, hogy O, K, B, L egy körön vannak.

G17.2. Németország, 1998, országos verseny, 2. forduló

Az ABC háromszög AB oldalán felvett P pontra az alábbiak teljesülnek:

a) $BC = AC + \frac{1}{2} AB$,

b) $AP = 3PB$.

Bizonyítsuk be, hogy $\angle PAC = 2\angle CPA$.

G17.3. Észtország, Matematikai Olimpia, 2002, döntő, 12. évf. 4/5.

Az ABCD húrnégyszög körülírt köre ω . Az AD és BC egyenesek K-ban, az AB és CD egyenesek L-ben metszik egymást. Bizonyítsuk be, hogy az AKL háromszög körülírt köre akkor és csak akkor érinti ω -t, ha a CKL háromszög körülírt köre érinti ω -t.

G17.4. Irán, Matematikai Olimpia, 1995

A D és E pontok úgy helyezkednek el az ABC háromszög AB, ill. AC oldalán, hogy $DE \parallel BC$. Az ABC háromszög belsejében P tetszőleges pont. PB és PC a DE szakaszt rendre F és G pontban metszi. Legyen O_1 és O_2 a PDG, ill. PFE háromszög körülírt körének középpontja. Mutassuk meg, hogy $AP \perp O_1O_2$.

G17.5. Balkáni Matematikai Olimpia, 2002. április, 3/4.

Két különböző sugarú kör az A és B pontban metszi egymást. Közös érintőjük MN és ST, ahol M, S az egyik, N, T a másik kör pontjai. Bizonyítsuk be, hogy az AMN, AST, BMN és BST háromszögek magasságpontjai téglalapot alkotnak.

Mértani hely

G18.1. Észtország, Matematikai Olimpia, 1999, döntő, 10. évf. 5/5.

Az AB szakasz belső pontja C. Megrajzoljuk az ADC és CEB szabályos háromszögeket az AB szakasz ugyanazon oldalán. Határozzuk meg a DE szakasz felezőpontjainak mértani helyét, miközben C befutja az AB szakasz belsejét.

G18.2. Kanada, 1996, olimpiai előkészítő (levelező)

A, B, C a sík három különböző pontja, amelyekre $AB = AC$ teljesül. Határozzuk meg azon P pontok mértani helyét, amelyekre $\angle APB = \angle APC$.

G18.3. Japán, Matematikai Olimpia, 1998, 1, forduló

Az ABCD trapéz AB és CD oldala párhuzamos, $AB = BC = DA = 1$, $CD = 1 + \sqrt{2}$. Az AD oldalon felvett E pontra teljesül, hogy a trapézt összehajthatjuk egy E ponton átmenő egyenes mentén úgy, hogy az A csúcs a CD oldalra kerüljön. Legfeljebb mekkora lehet DE?

G18.4. Bulgária, 2001. március

Az egységnyi oldalú ABCD négyzet BC és CD oldalain az M és N pontok úgy helyezkednek el, hogy a MCN háromszög kerülete 2 egységnyi. Az A csúcsból MN-re bocsátott merőleges talppontját jelöljük P-vel, s határozzuk meg a P pontok mértani helyét.

G18.5. Vietnám, Matematikai Olimpia, 2002. március, 1. nap 2/3.

Adott az ABC egyenlő szárú háromszög ($AB = AC$). A változó k kör O középpontja a BC egyenesen mozog úgy, hogy a k kör átmegy A-n, de nem érinti az AB és AC egyeneseket. Legyen M és N a k kör második metszéspontja az AB, ill. AC egyenesekkel. Határozzuk meg az AMN háromszög magasságpontjának mértani helyét.

Területszámítás 1.

G19.1. Japán, Matematikai Olimpia, 1992, 1. forduló

Az ABC szabályos háromszögben a D, E, F pontok a BC, CA, AB oldalakat rendre $3 : (n - 3)$ arányban osztják ($n > 6$). Határozzuk meg n értékét, ha az AD, BE, CF egyenesek által

közrezárt háromszög területe $\frac{4}{49} T_{ABC}$.

G19.2. Szerbia, Matematikai Olimpia, 1999, 9. évf. (idő: 4 óra) 1/5.

Az ABCDEF konvex hatszögben az AD és BE átló is felezi a területet. Bizonyítsuk be, hogy BDEA trapéz.

G19.3. Észtország, Matematikai Olimpia, 1999, döntő, 10. évf. 3/5.

Az ABC háromszög I középpontú beírt köre az AB, AC és BC oldalakat rendre a K, L és M pontokban érinti. Vegyük fel a P és Q pontokat az AC, ill. BC oldalon úgy, hogy $AP = CL$ és $BQ = CM$ teljesüljön. Bizonyítsuk be, hogy az APIQB és CPIQ sokszögek területének különbsége egyenlő a CLIM négyszög területével.

G19.4. Dél-Afrika, 2000, tehetségkutató verseny, szeniorok, 5. forduló 5/5.

Az ABC derékszögű háromszög ($\angle B = 90^\circ$) AC átfogójára befelé r_b sugarú félkört szerkesztünk úgy, hogy a félkör érintse az AB és BC oldalakat. Az AB és BC befogókra is megszerkesztjük az átfogót érintő félköröket úgy, hogy átmérőjük egyik végpontja B. Ezek

sugara legyen r_c és r_a . Bizonyítsuk be, hogy ha a háromszög beírt körének sugara r , akkor

$$\frac{2}{r} = \frac{1}{r_a} + \frac{1}{r_b} + \frac{1}{r_c}.$$

G19.5. Macedónia, 2002, országos verseny, 1. forduló, 9. évf.

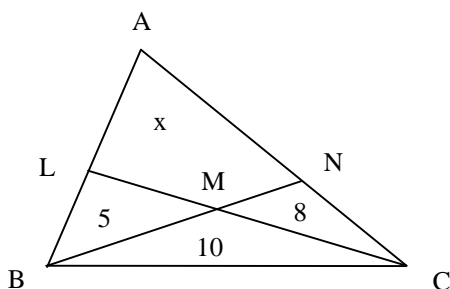
Az ABC háromszög beírt k köréhez az oldalakkal párhuzamos érintőket húzunk. Ezek az érintők az ABC háromszögből három kisebb háromszöget vágnak le, melyek beírt köreinek sugarai rendre r_1, r_2, r_3 . Bizonyítsuk be, hogy $r_1 + r_2 + r_3 = r$.

Területszámítás 2.

G20.1. Japán, Matematikai Olimpia, 1998, 1. forduló

A derékszögű koordináta-rendszer ABCD téglalapjának csúcsai $A(3, 0)$, $B(3, 2)$, $C(0, 2)$, $D(0, 0)$. Legyen S azon (u, v) koordinátájú pontok halmaza, amelyekre $0 \leq ux + vy \leq 1$ teljesül minden olyan (x, y) pontra, amely az ABCD téglalapban (belsejében vagy kerületén) van. Határozzuk meg S területét.

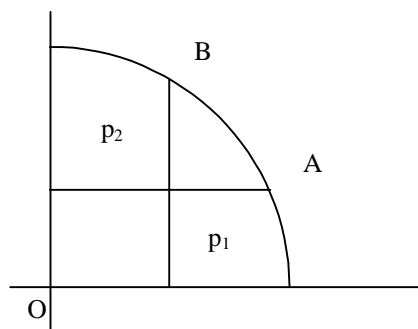
G20.2. Új-Zéland, 1991

A fenti ábrán adott a három kisebb háromszög területe. Határozzuk meg az ALMN négyszög x területét.

G20.3. Szlovénia, Matematikai Olimpia, 2002, döntő, 11. évf. 3/4.

Tekintsük az origó középpontú egységsugarú kör első síknegyedében az AB ívet (ábra). Legyen p_1 az AB ív és az x -tengelyre vett vetülete által bezárt fél-körselet területe, hasonlóan p_2 az AB ív és az y -tengelyre vett vetülete által bezárt fél-körselet területe. Bizonyítsuk be, hogy a $p_1 + p_2$ összeg csak az AB ív hosszától függ (és nem függ AB helyzetétől).

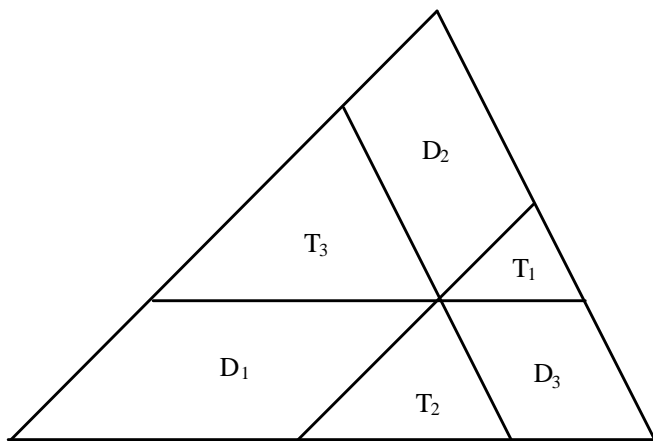

G20.4. Szerbia, Matematikai Olimpia, 1999, 10. évf. (idő: 4 óra) 1/5.

A hegyesszögű ABC háromszög AA_1 , BB_1 és CC_1 magasságvonalai az A_2 , B_2 , C_2 pontokban metszik a háromszög köré írt kört. Bizonyítsuk be, hogy $\frac{AA_2}{AA_1} + \frac{BB_2}{BB_1} + \frac{CC_2}{CC_1} = 4$.

G20.5. Dél-Afrika, 2001. július, Potchefstroom-verseny, 5. forduló (idő: 4.5 óra) 4/4.

Egy háromszöget belső pontján átmenő, az oldalakkal párhuzamos egyenesekkel hat részre osztottunk (ábra). Bizonyítsuk be, hogy a részek területére $\frac{|T_1|}{|D_1|} + \frac{|T_2|}{|D_2|} + \frac{|T_3|}{|D_3|} \geq \frac{3}{2}$.

Geometriai egyenlőtlenségek 1.

G21.1. Új-Zéland, Matematikai Olimpia, 1997, 2. kategória 4/5.

Az S területű ABC derékszögű háromszög beírt és körülírt körének sugara r , ill. R . Bizonyítsuk be, hogy $r + R > \sqrt{2S}$.

G21.2. Albánia, Matematikai Olimpia, 2002. március, 9. évf. 3/5.

Az S területű derékszögű háromszög beírt köre egyúttal körülírt köre az s területű derékszögű háromszögnek. Bizonyítsuk be, hogy $\frac{S}{s} \geq 3 + 2\sqrt{2}$. Mikor áll fenn egyenlőség?

G21.3. Cseh és Szlovák Matematikai Olimpia, 2001. október

Legyen az a, b, c oldalú háromszög területe S , az $a + b, b + c, c + a$ oldalú háromszög területe T . Bizonyítsuk be, hogy $T \geq 4S$. Mikor áll fenn egyenlőség?

G21.4. Dél-Afrika, 2001. július, Potchefstroom-verseny, 3. forduló (idő: 4.5 óra) 1/3.

Az ABC háromszög P belső pontjának távolsága a BC, CA és AB oldalaktól rendre r_1, r_2 és r_3 . Mutassuk meg, hogy $(\sqrt{r_1} + \sqrt{r_2} + \sqrt{r_3})^2 \leq \frac{a^2 + b^2 + c^2}{2R}$, ahol R a háromszög köré írt kör sugara.

G21.5. Kanada, Matematikai Olimpia, 1992, 3/1. (idő: 3 óra)

U és V az $ABCD$ négyzet AB , ill. CD oldalának belső pontjai. Az AV és DU szakaszok P -ben, a BV és CU szakaszok Q -ban metszik egymást. Határozzuk meg U és V összes lehetséges helyzetét, amelyre a $PUQV$ négyszög területe maximális.

Geometriai egyenlőtlenségek 2.

G22.1. Dél-Afrika, 2000. december, Stellenbosch-verseny, 2. forduló (idő: 3.5 óra) 3/7.

Az ABC háromszögben $a^3 + b^3 = c^3$. Bizonyítsuk be, hogy $C\angle < 90^\circ$.

G22.2. Brit Matematikai Olimpia, 2000, 2. forduló

Határozzuk meg, hogy az ABC derékszögű háromszög ($A\angle = 90^\circ$) kerületének melyik P pontjára lesz $AP + BP + CP$ minimális.

G22.3. Görögország, Matematikai Olimpia, 2002. február, 3/4.

Az ABC háromszögben $C\angle > 10^\circ$ és $B\angle = C\angle + 10^\circ$. Vegyük fel az AB , ill. AC szakaszokon az E , ill. D pontokat úgy, hogy $ACE\angle = 10^\circ$ és $DBA\angle = 15^\circ$ legyen. Legyen továbbá $Z \neq A$ az ABD és AEC háromszögek köré írt körök metszéspontja. Bizonyítsuk be, hogy $ZBA\angle > ZCA\angle$.

G22.4. 1997, NMO-feladatjavaslat

Az $ABCDEF$ konvex hatszögben $AB = BC, CD = DE, EF = FA$. Bizonyítsuk be, hogy $\frac{BC}{BE} + \frac{DE}{DA} + \frac{FA}{FC} \geq \frac{3}{2}$. Mikor áll fenn egyenlőség?

G22.5. Albánia, Matematikai Olimpia, 2002. március, 12. évf. 5/5.

Legyen a tetszőleges ABC háromszög beírt és körülírt köreinek sugara r és R , a három szöge A, B, C , a megfelelő szögfelezők és magasságvonalak hossza rendre l_a, l_b, l_c és h_a, h_b, h_c . Bizonyítsuk be, hogy

$$\text{a) } \frac{h_a}{l_a^2} + \frac{h_b}{l_b^2} + \frac{h_c}{l_c^2} = \frac{R + 2r}{2Rr},$$

$$\text{b) } \frac{1}{l_a} + \frac{1}{l_b} + \frac{1}{l_c} \leq \frac{1}{r} \sqrt{\frac{1}{2} + \frac{r}{R}}.$$

Geometriai egyenlőtlenségek 3.

G23.1. Ukrajna, Matematikai Olimpia, 1998. április, 10. évf.

Legyen M az ABC háromszög AC oldalának belső pontja. Az AM és MC szakaszok felezőpontjából a BC, ill. AB oldalakra bocsátott merőleges metszéspontja O . Határozzuk meg az M pont helyzetét, ha OM minimális.

G23.2. Spanyolország, Matematikai Olimpia, 1999, országos forduló, 2. nap 2/3.

Legyen az ABC háromszög súlypontja G , s jelöljük g_a, g_b, g_c -vel a G súlypont a, b és c oldalaktól vett távolságát, r pedig a beírt kör középpontját. Bizonyítsuk be, hogy

$$\text{a) } g_a \geq \frac{2r}{3}, g_b \geq \frac{2r}{3}, g_c \geq \frac{2r}{3};$$

$$\text{b) } \frac{g_a + g_b + g_c}{r} \geq 3.$$

G23.3. Szerbia, Matematikai Olimpia, 1999, 10. évf. (idő: 4 óra) 5/5.

Egy matematikus eltévedt egy végtelen hosszú, 1 km szélességű erdősávban. Bizonyítsuk be, hogy legfeljebb $2\sqrt{2}$ km hosszú út megtétele után kijuthat az erdőből.

G23.4. Ausztria, Matematikai Olimpia, 2002. április, selejtező 3/4.

Legyen az ABCDEF konvex hatszög kerülete s , az ACE és BDF háromszögek kerülete u és v .

- a) Bizonyítsuk be, hogy $\frac{1}{2} < \frac{s}{u+v} < 1$.
- b) Lehet-e élesíteni az egyenlőtlenség valamelyik oldalát?

G23.5. Észtország, Matematikai Olimpia, 2002, döntő, 12. évf. 3/5.

Bizonyítsuk be, hogy az a, b, c pozitív valós számokra $2(a^4 + b^4 + c^4) < (a^2 + b^2 + c^2)^2$ akkor és csak akkor teljesül, ha a, b, c egy háromszög oldalai.

Vektorok

G24.1. Dél-Afrika, 2001. április, Rhodes-verseny, 3. forduló (idő: 4.5 óra) 1/3.

Az ABC egyenlő oldalú háromszög beírt körének tetszőleges pontja P. Mutassuk meg, hogy $PA^2 + PB^2 + PC^2$ állandó.

G24.2. Spanyolország, Matematikai Olimpia, 1999, 2. helyi forduló, 1. nap 3/3.

Az ABC háromszög súlypontja G. Bizonyítsuk be, hogy a sík tetszőleges M pontjára teljesül, hogy $MA^2 + MB^2 + MC^2 \geq GA^2 + GB^2 + GC^2$, s egyenlőség akkor és csak akkor áll fenn, ha $M = G$.

G24.3. Albánia, Matematikai Olimpia, 2002. március, 9. évf. 4/5.

Az ABC háromszög magasságpontja H. Vegyük fel az A_1 pontot a HA szakasz A-n túli meghosszabbításán, s hasonlóan vegyük fel a B_1, C_1 pontokat is úgy, hogy $HA_1 = BC$, $HB_1 = CA$, $HC_1 = AB$ teljesüljön. Bizonyítsuk be, hogy

a) $\vec{HA_1} + \vec{HB_1} + \vec{HC_1} = \vec{0}$.

b) A H pont az $A_1B_1C_1$ háromszög súlypontja.

G24.4. Észtország, Matematikai Olimpia, 1999, döntő, 11. évf. 3/5.

Bizonyítsuk be, hogy az ABC háromszög AB oldalán felvett X pontra $\vec{XA} \cdot \vec{XB} + \vec{XC} \cdot \vec{XC} = \vec{CA} \cdot \vec{CB}$ akkor és csak akkor teljesül, ha X a magasság vagy a súlyvonal talppontja. (A $\vec{v} \cdot \vec{u}$ a $\vec{v}$ és $\vec{u}$ vektorok skaláris szorzatát jelenti.)

G24.5. Kanada, 1996, olimpiai előkészítő (levelező)

A $2t$ területű konvex ABCD négyszögnek nincsenek párhuzamos oldalai. Vegyük fel a CD oldalon a P_1 pontot úgy, hogy P_1 és C az AB egyenes azonos partjára kerüljön és az ABP_1 háromszög területe t . Hasonlóan vegyük fel a P_2, P_3 és P_4 pontokat rendre a DA, AB és BC oldalakon. Bizonyítsuk be, hogy P_1, P_2, P_3 és P_4 egyenesen van.

Geometriai trigonometria 1.

G25.1. Horvátország, 2002, városi verseny, 11. évf. 4/4.

Az ABC hegyesszögű háromszög magasságpontját jelöljük H-val. Bizonyítsuk be, hogy $BC \cdot \operatorname{ctg} \alpha = AH$.

G25.2. Szlovénia, Matematikai Olimpia, 1998, 1. forduló, 11. évf. 3/4.

Az ABC háromszög BC oldalán vegyük fel a D pontot úgy, hogy $|BD| = |AC| = 1$ és $\angle BAD = \frac{1}{3} \angle DAC = 30^\circ$ legyen. Határozzuk meg a CD szakasz hosszát!

G25.3. Brit Matematikai Olimpia, 2002. február, 2. forduló (idő: 3.5 óra) 1/4.

Az ABC hegyesszögű háromszög egyik csúcsából húzott magasság a szemköztes oldalt D-ben metszi. Meghúzzuk D-ből a másik két oldalra merőleges DE és DF szakaszokat. Bizonyítsuk be, hogy EF hossza független attól, hogy melyik csúcsból húztuk meg a magasságot.

G25.4. Thaiföld, Matematikai Olimpia, 2001

Az ABC háromszög k_1 körülírt körének sugara R . A háromszög köré írt körhöz az A, B, C pontokban érintőket húzunk, melyek egymást a P, Q, R pontokban metszik. A PQR háromszög kerülete k . Határozzuk meg a $\operatorname{tg}ABC\angle + \operatorname{tg}BCA\angle + \operatorname{tg}CAB\angle$ összeg értékét R és k segítségével.

G25.5. Dél-Afrika, 2001. július, Potchefstroom-verseny, 5. forduló (idő: 4.5 óra) 3/4.

Bizonyítsuk be, hogy tetszőleges ABC háromszögben

$$\frac{\cos A}{1 + \sin A} + \frac{\cos B}{1 + \sin B} + \frac{\cos C}{1 + \sin C} \geq 6 - 3\sqrt{3}.$$

Geometriai trigonometria 2.

G26.1. Horvátország, 2002, városi verseny, 12. évf. 2/4.

Az A csúcsú α hegyesszög szárain úgy vettük fel a D és E pontokat, hogy $AD = m$ és $AE = n$. A D és E pontokban merőlegeseket állítottunk a szárakra, ezek a merőlegesek a szögtartomány belsejében az F pontban metszik egymást. Bizonyítsuk be, hogy

$$\frac{DF}{EF} = \frac{n - m \cos \alpha}{m - n \cos \alpha}.$$

G26.2. Észtország, 2001. október, őszi nyílt verseny, szeniorok 4/5.

Az ABC háromszögben $\beta = 2\gamma$ és az A csúcsból húzott szögfelező a BC oldalt D -ben metszi úgy, hogy $|AB| = |CD|$. Határozzuk meg α -t.

G26.3. Irán, Matematikai Olimpia, 2002, 1. forduló 5/6. (idő: 2x4 óra)

Az ABC háromszögben ($AB > AC$) a B és C csúcshoz tartozó belső szögfelezők a szemköztes oldalt rendre P , ill. Q pontban metszik. A szögfelezők metszéspontját jelöljük I -vel. Határozzuk meg az $A\angle$ értékét, ha $IP = IQ$.

G26.4. Szlovénia, Matematikai Olimpia, 1998, 1. forduló, 12. évf. 3/4.

A hegyesszögű ABC háromszög magasságpontja H , súlypontja T , és HT párhuzamos AB -vel. Bizonyítsuk be, hogy α és β a háromszög megfelelő csúcsainál lévő belső szögek, akkor $\operatorname{tg}\alpha \cdot \operatorname{tg}\beta = 3$.

G26.5. Albánia, Matematikai Olimpia, 2002. március, 11. évf. 3/5.

Bizonyítsuk be, hogy az ABC háromszögben ekvivalensek az alábbi egyenletek:

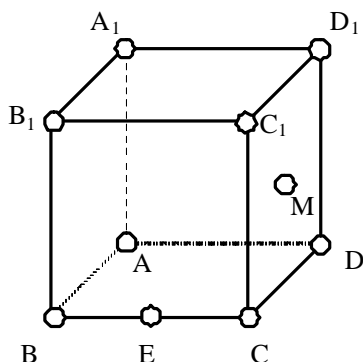
a) $\alpha = 2\gamma$,

b) $b = 4c \cos\left(30^\circ + \frac{\alpha}{2}\right) \cos\left(30^\circ - \frac{\alpha}{2}\right)$.

Térgeometria

G27.1. Belgium, Matematikai Olimpia, 1998, döntő, 2/4.

Az egységélű $ABCD A_1 B_1 C_1 D_1$ kocka BC élének felezőpontja E , a $CDD_1 C_1$ lapjának középpontja M (ábra). Határozzuk meg az AEM sík által a kockából kimetszett alakzat területét!

G27.2. Ukrajna, Matematikai Olimpia, 1998. április, 11. évf.

Két különböző sugarú gömb kívülről érinti egymást a P pontban. Az AB és CD közös külső érintőszakaszok, az első gömböt A -ban és C -ben, a másodikat B -ben és D -ben érintik. Legyen M és N az AC , illetve BD szakasz felezőpontjának merőleges vetülete a két gömb centrálisára. Bizonyítsuk be, hogy $PM = PN$.

G27.3. Macedónia, 2002, országos verseny, 1. forduló, 11. évf.

A négyzet alapú szabályos gúla oldaléleit egy sík a gúla csúcsától rendre a, b, c, d távolságban az A, B, C, D pontokban metszi. Bizonyítsuk be, hogy $\frac{1}{a} + \frac{1}{c} = \frac{1}{b} + \frac{1}{d}$.

G27.4. Szerbia, Matematikai Olimpia, 1999, 11. évf. (idő: 4 óra) 1/5.

Az $ABCD$ tetraéder AC és BC , valamint AD és BD élei merőlegesek egymásra. Bizonyítsuk be, hogy $\cos(\angle AC, BD) < \frac{CD}{AB}$.

G27.5. Kanada, 1996, olimpiai előkészítő (levelező)

Az $ABCD$ tetraéder AB, BC és CA oldala a , míg az AD, BD és CD oldala b hosszúságú. Az AB és CD oldalak felezőpontjait jelöljük rendre M -mel és N -nel, továbbá tekintsünk egy síkot, amelyik áthalad az M, N pontokon. Messe ez a sík az AD és BC szakaszokat P és Q pontban.

- Bizonyítsuk be, hogy $AP : AD = BQ : BC$.
- Határozzuk meg az $AP : AD$ arányt, ha az $MQNP$ négyszög területe minimális.